

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-2095/2022-03

Датум: 24.02.2023.

Немањина 22-26.

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), решавајући по захтеву носиоца пројекта, предузећа Рудник и флотација "Рудник" д.о.о, из Горњег Милановца, Мише Михајловића 2, Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 021-01-36/22-09 од 10.11.2022. године, доноси:

РЕШЕЊЕ

1. Даје се сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта надвишења јаловишта и бране број 9. Рудника и флотације "Рудник" д.о.о, територији КО Мајдан, на подручју СО Горњи Милановац.
2. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије).
3. Носилац пројекта је у обавези да у целости испоштује све услове и сагласности надлежних органа и организација у складу са посебним законом, а нарочито Решење о условима заштите природе издато од стране Завода за заштиту природе Србије, заведено под 03 – бр. 021-3259/2 од 20.10.2022. године, Решење о водним условима издато од стране Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС, заведене под бр. 325-05-1027/2022-07 од 23.12.2022. године, са Решењем о издавању водне дозволе, број 325-04-939/2022-07 од 28.11.2022.године, као и услове Завода за заштиту споменика културе Краљево, бр. 1170/2 од 28.09.2022. године.
4. Носилац пројекта је у обавези да спроведе програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем (поглавље 9. предметне Студије).
5. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности отпочне са извођењем пројекта. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део техничке документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта.
6. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта, предузећа Рудник и флотација "Рудник" д.о.о, из Горњег Милановца, Мише Михајловића 2, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта надвишења јаловишта и бране број 9. Рудника и флотације "Рудник" д.о.о, територији КО Мајдан, на подручју СО Горњи Милановац, дана 10.06.2022. године, заведен под бројем 353-02-2095/2022-03. У Студији, поред свих непоходних услова органа и организација наведених у диспозитиву овог Решења, достављени су и:

Документациони прилози

Прилог 1. Решење о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта надвишења јаловишта и бране број 9. Рудника и флотације „Рудник“ д.о.о., Министарство заштите животне средине, Београд, број: 353-02-911/2021-03; датум: 21.05.2021.

Прилог 2. Информација о локацији Општина Горњи Милановац, Одељење за урбанизам, комунално-стамбене и имовинско правне послове; број: 4-02-350-78/2021; 11.03.2021. год.

Прилог 3. Лист непокретности, Републички геодетски завод-Служба за катастар непокретности Горњи Милановац; број: 952-1/2019-1378; датум: 22.05.2019. год.

Прилог 4. Водна дозвола и водни услови

- Прилог 4.1 Решење о издавању водне дозволе Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде Београд; број: 325-04-939/2022-07; датум: 28.11.2022. год.

- Прилог 4.2 Водни услови Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде Београд; број: 325-05-01027/2022-07; датум: 23.12.2022. год.

Прилог 5. Решење Завода за заштиту природе Србије, 03 број: 021-3259/2; датум: 20.10.2022 год.

Прилог 6. Услови Завода за заштиту споменика културе Краљево; број: 1170/2; датум: 28.09.2022. год.

Прилог 7. Обавештење МУП-а (услови и сагласност) Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Чачку 09/33 Чачак; број: 217-1206/19; датум: 24.01.2019. год.

Прилог 8. Употребна дозвола до коте К+492,5 м.н.в. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Београд; број: 350-01-00607/2013-05, датум: 18.01.2016. год.

Прилог 9. Извештаји о мониторингу

Прилог 9.1. Ваздух:

- Испитивање отпадних гасова на емитерима;
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-0767/17-02, јун 2017. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-1280/17-02, октобар 2017. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-1-0845/18-02, јун 2018. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-1-1398/18-02, октобар 2018. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-1-0854/19-02/1, јун 2019. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Заштита на раду и заштита животне средине „Београд“ доо, бр. 24-1-1019/20-02, јул 2020. год.
- Извештај о мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, Аеролаб д.о.о, бр. 256/20-4, новембар 2020. год.

Испитивање амбијенталног ваздуха 2019. год.:

- Извештају о испитивању квалитета ваздуха у околини рудника и флотације „Рудник“ д.о.о., бр. 24-1-1436/19-04, од 31.10.2019. год.

Прилог 9.2. Површинске и отпадне воде 2017. год.:

- Извештај о испитивању, Анахем лабораторија, бр. 17032304; датум: 03.06.2017. год.
- Извештај о испитивању, Анахем лабораторија, бр. 17062820; датум: 03.06.2017. год.
- Извештај о испитивању, Анахем лабораторија, бр. 17092411; датум: 02.12.2017. год.
- Извештај о испитивању, Анахем лабораторија, бр. 17120413; датум: 31.01.2018. год.

2018. год.:

- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/138, R/142, O/139, O/140, датум: 16.04.2018. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/254, R/258, O/255, O/256; датум: 04.07.2018. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/374, R/378, O/375, O/376; датум: 03.09.2018. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/510, R/514, O/512, O/511; датум: 30.11.2018. год.

2019. год.:

- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/97, R/101, O/98, O/99, датум: 29.03.2019. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/529, R/534, O/531, O/530, O/532, O/533; датум: 10.12.2019. год.

2020. год.:

- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/167, R/171, O/168, O/169, O/170; датум: 01.04.2020. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/324, R/329, R/328, O/325, O/326, O/327; датум: 11.06.2020. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/463, R/467, O/464, O/465, O/466; датум: 09.09.2020. год.
- Извештај о испитивању, Завод за јавно здравље Краљево, бр. R/600, R/604, O/601, O/602, O/603; датум: 25.11.2020. год.

Прилог 9.3. Извештај о испитивању воде за пиће Завод за јавно здравље Краљево; бр.: V/6152, датум: 02.12.2019. год.

Прилог 9.4 Извештај о испитивању земљишта Анахем лабораторија; бр.: 2908190101; датум: 28.09.2019. год.

Прилог 9.5 Извештај о испитивању нивоа буке у животној средини, у дневном, вечерњем и ноћном интервалу која настаје приликом рада опреме и уређаја на локацији Флотације и јаловишта, Лабораторија за заштиту радне и животне средине, Одељење за акустична испитивања и опрему под притиском; бр. 24-2-1204/5; датум: 11.06.2019. год.

Прилог 9.6 Испитивање радиоактивности:

- Извештај о испитивању радиоактивности у узорку концентрата бакра, Институт за нуклеарне науке „Винча“, Лабораторија за радијациона мерења; број: 1-346; датум: 04.04.2018. год.
- Извештај о испитивању радиоактивности у узорку концентрата олова, Институт за нуклеарне науке „Винча“, Лабораторија за радијациона мерења; број: 1-344; датум: 04.04.2018. год.
- Извештај о испитивању радиоактивности у узорку концентрата цинка, Институт за нуклеарне науке „Винча“, Лабораторија за радијациона мерења; број: 1-345; датум: 04.04.2018. год.

Прилог 10. Безбедносни листови (МСДС)

Прилог 11. Допунски рударски пројекат надвишења јаловишта и бране бр. 9 Рудника и флотације „Рудник“ д.о.о, RdS RGP; 2018. год.

Прилог 11.1 Књига I. Општи део, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.2 Књига II. Опис постојећег стања на јаловишту и последње фазе надвишења бране бр. 9, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.3 Књига III. Технички рударски пројекат технологије транспорта и одлагања јаловине, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.4 Књига IV. Технички хидрограђевински пројекат јаловишта са прорачуном филтрације и стабилности, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.5 Књига V. Технички хидрограђевински пројекат евакуације вода са јаловишта, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.6 Књига VI. Технички машински пројекат транспорта јаловине и снабдевања флотације повратном водом, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.7 Књига VII. Технички електро пројекат и MPT, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.8 Књига VIII. Технички пројекат осматрања флотацијског јаловишта, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.9 Књига IX. Хидрауличке последице пробоја бране флотацијског јаловишта са системом за обележавање угроженог подручја, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.10 Књига X. Технички пројекат рекултивације флотацијског јаловишта, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.11 Књига XI. Техно-економска оцена оправданости пројекта, RdS RGP, 2018. год.

Прилог 11.12 Књига XII. Технички хидрограђевински пројекат – допуна и разрада, RdS RGP, 2022. год.

Прилог 12. Идејни пројекат Система за осматрање, обавештавање и узбуњивање у случају рушења бране Рудник код Г. Милановца Институт „Михајло Пупун“, Ознака: TC.700.17; рег.број: 700.29/10; датум: 30.11.2010.год.

Прилог 13. Елаборат о обавештавању и узбуњивању становништва на подручју угроженом од рушења бране бр. 9 „Рудник“ – Општи део са хидрауличким прорачуном – додатак: обележавање плавног подручја, Грађевински факултет Универзитета у Београду, Институт за хидротехнику и водно еколошко инжењерство, Београд, март 2014. год.

Прилог 14. Хидролошка студија Злокућанског (Мајданског) потока до профила постојеће насуте бране флотацијског јаловишта за потребе израде Допунског рударског пројекта надвишења јаловишта и бране бр. 9 Рудника и флотације „Рудник“ доо Рудник, Енергоплан д.о.о. – Београд, фебруар 2019. год.

Прилог 15. Решење о регистрацији у Регистар привредних субјеката, Агенција за привредне регистре Републике Србије, Београд; број: БД 80583/2012; датум: 14.06.2012. год.

Прилог 16. Дипломе лица која су учествовала у изради Студије о процени утицаја на животну средину Надвишење јаловишта и бране бр. 9 Рудника и флотације „Рудник“ д.о.о.

Графички прилози

Прилог 1. Ситуациона карта јаловишта – постојеће стање

Прилог 2. Ситуациона карта јаловишта – пројектно решење

Прилог 3. Катастарски план са обухватом

Прилог 4. Технолошка шема јаловишта

Прилог 5. Технолошка шема флотације

Прилог 6. Ситуациона карта са приказом мерних места

Прилог 7. Ситуација техничка рекултивација

Прилог 8. Ситуација биолошка рекултивација

Прилог 9 Позиција пијезометара за потребе техничког осматрања

Студија о процени утицаја на животну средину предметног пројекта је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта надвишења јаловишта и бране број 9. Рудника и флотације "Рудник" д.о.о, територији КО Мајдан, на подручју СО Горњи Милановац, број 353-02-911/2021-03 од 21.05.2021. године, и са заузетошћу површина у складу са Планом детаљне регулације "Флотација Рудник" у Мајдану, ("Сл. гласник општине Горњи Милановац", бр. 19/2020).

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији. Предметни захтев је објављен у дневном листу "ПОЛИТИКА", дана 08.07.2022.године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

У току трајања јавног увида није било достављених мишљења заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности.

Јавна расправа је одржана 29.07.2022. године у просторијама Оштинске управе Горњи Милановац, чији су представници, присуствовали на расправи, након чега је поднет извештај о јавном увиду, на територији СО Горњи Милановац, са примедбама Канцеларије за заштиту животне средине општине Горњи Милановац. Заинтересоване јавности није било.

У складу са чланом 22. Закона о процени утицаја на животну средину, образована је Техничка комисија за оцену Студије о процени утицаја, број: 353-02-2095/2022-03 од 27.07.2022. године, која је на првом састанку одржаном 17.08.2022. године, размотрила предметну Студију и констатовала да је иста урађена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.С.» број 135/04, 36/09), али да има одређених недостатака које треба отклонити, те о свом раду овом органу доставила Извештај о оцени предметне Студије, на основу кога је сачињен допис број 353-02-2095/2022-03 од 17.08.2022.године.

Допуна предметне Студије достављена је 20.01.2023.године, уз претходно достављену молбу за продужење рока за доставу дорађене Студије овом органу, дана 01.12.2022.године. Након детаљног сагледавања допуњене и дорађене Студије, уследио је други састанак Техничке комисије, дана 14.02.2023. на коме је закључено да су отклоњене раније уочене примедбе, те сачињен и Извештај Техничке комисије о оцени предметне Студије, број 353-02-2095/2022-03 од 14.02.2023.године, са предлогом да се изда сагласност на исту. Анализом одговора носиоца пројекта на претходно дате коментаре и примедбе, Техничка комисија је констатовала следеће:

1. Примедба: Потребно је у Студији проверити важност достављеног документационог материјала, тј. Решења о потреби израде Студије и одређивању обима и садржаја издатог од стране Министарства заштите животне средине заведеног под бројем 353-02-911/2021-03 од дана 21.05.2021. године. Такође, достављено је неважеће Решење о издавању водне дозволе издато од стране Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде заведено под бројем 325-04-00548/2019-07 од дана 22.11.2019. године у ком је под тачком дат рок важења до 22.11.2021. године, а у ком се под подтачком 5.16 тражи да се благовремено покрене процедура прибављања нове водне дозволе да би са престанком ове на снагу ступила нова, важећа. Осим тога уз Студију је достављено Решење Завода за заштиту природе Србије заведено под 03 бр. 020-2887/2 од дана 02.11.2018 за План детаљне регулације а не за пројекат за који је рађена Студија.

Одговор: Министарство заштите животне средине донело је дана 21.05.2021. године Решење о потреби израде Студије и одређивању обима и садржаја бр. 353-02-911/2021-03. Наведено Решење Носилац пројекта примио је 14.07.2021. године. У тачки 5 овог Решења утврђено је следеће: „Носилац пројекта дужан је да, у року од годину дана од дана коначности овог решења, поднесе захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја пројекта на животну средину из тачке 1 овог решења“. Носилац пројекта је Захтев за сагласност на предметну Студију предао надлежном органу 10.06.2022. године, у року краћем од годину дана од дана коначности решења (29.7.2021. год.), што значи благовремено. Студија и прилози допуњени су следећим условима: Услови Завода за заштиту споменика културе Краљево од 28.09.2022. год., бр. 1170/2; Услови Завода за заштиту природе Србије од 20.10.2022. год. под 03 бр. 021-3259/2; Водни услови од 23.12.2022. год., бр. 325-05-01027/2022-07; Решење о издавању водне дозволе од 28.11.2022. год., бр. 325-04-939/2022-07.

2. Примедба: На више места у Студији се наводе документа: Водни услови заведени под бројем 325-05-01189/2019-07 од дана 22.11.2019. издати од стране Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде али нису достављени у документационом материјалу и упитно је да ли су важећи јер исти обично имају рок важења од годину дана; Решење Завода за заштиту природе Србије бр. 020-1486/2 од дана 25.06.2019. године које је издато за пројекат али исто није достављено као документациони материјал, а и за њега је упитно да ли је важеће јер исто у себи обично

садржи рок од 2 године за отпочињање извођења радова по пројекту или морају да се траже нови услови.
Одговор: Погледати одговор на примедбу бр. 1.

3. Примедба: Студија није у потпуности урађена сагласно ближе прописаној садржини Студије од члана 3 до члана 10 Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, број 69/2005), а што је захтевано у Решењу којим се одређује обим и садржај Студије о процени утицаја на животну средину од стране Министарства заштите животне средине РС заведеним под бројем 353-02-911/2021-03 од дана 21.05.2021. године, уколико је исто важеће. Свакако, није испоштован наведени правилник.

Одговор: Садржина Студије усклађена је са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, број 69/2005). У вези са важношћу наведеног Решења, молимо погледајте одговор на примедбу бр. 1.

4. Примедба: Студија не садржи дипломе или уверења лица која су учествовала у њеној изради, нити је приложен извод из АПР-а Носиоца пројекта, те је наведеним потребно допунити Студију.

Одговор: Студија је допуњена изводом из АПР-а Носиоца пројекта (Документациони прилог 11), измењеним АПР-ом обрађивача Студије, као и са дипломама лица која су учествовала у изради Студије (Документациони прилог 12).

5. Примедба: Списак законских прописа је потребно допунити Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Сл. гласник РС“, број 53 од 30. маја 2017.) и исту применити за добијање дозволе за управљање отпадом коју издаје министарство надлежно за послове рударства. У складу са чланом 16 наведене уредбе рударски отпад који се одлаже у депонији мора се карактеризовати на начин којим се осигурава дуготрајна физичка и хемијска стабилност структуре депоније, као и спречавање великог удеса. Потребно је испоштовати и остале обавезе Носиоца пројекта које су дате у овој уредби.

Одговор: Листа прописа допуњена Уредбом наведеном у примедби. У складу са наведеном Уредбом, Носилац пројекта је приступио изради Плана управљања рударским отпадом у циљу издавања Дозволе за управљање рударским отпадом. За потребе предметног Плана, извршиће карактеризацију рударског отпада, што је већ и наведено у Студији.

6. Примедба: На страни 6 Студије дата је слика 1 са приказом макролокације Пројекта, али је само исцртан овалан облик који је поред Горњег Милановца захватио и Крагујевац и Тополу, а и даље није јасно где је тачно локација Пројекта. Нема ни легенде која објашњава шта је тај овалан облик. Ову слику би требало преправити. Легенду би требало додати на страни 7 за слику 2 и обојену црвену контуру.

Одговор: Студија је допуњена измењеним сликама у оквиру потпоглавља 2.1. Макролокација.

7. Примедба: У поглављу 2.2. Микролокација није дат положај локације пројекта у односу на најближе насеље Рудник са удаљеностима, а у тексту се наводи стара ознака државног пута, те је наведено потребно исправити.

Одговор: Локација Пројекта у односу на оближња насеља (Рудник и Мајдан) сада је приказана са слици 1. Макролокација (погледати одговор на примедбу бр. 7). Измењен је текст који претходи слици микролокације, израђена је нова слика 3. Микролокација и измењена је и ознака државног пута.

8. Примедба: На страни 12 Студије дата је слика 10 где нису обележени најближи објекти локацији пројекта који се наводе у тексту испред на страни 11, тако да слику није могуће повезати са текстом и нејасно је који су то објекти на слици, услед чега је потребно обележити објекте у односу на границе локације пројекта са приказом удаљености које се наводе у тексту.

Одговор: Слика 10, као и текст који претходи слици су измењени у Студији у оквиру потпоглавља 2.2.

9. Примедба: У Студији се наводи граница обухвата од 98,45 ха али је нејасно чега, да није можда Плана детаљне регулације? Која је граница према пројекту, иста или 67,83 ха? Да ли је рађена стратешка процена утицаја на животну средину за План детаљне регулације, јер ако јесте тај документ је вишег ранга од предметне Студије и свакако би морао да буде обрађен у Студији?

Одговор: Површина од 98,45 ха је у обухват Плана детаљне регулације, којим је предвиђена и будућа површина зоне јаловишта која износи 67,83 ха. Граница која обухвата комплекс Флотацијско јаловиште исцртана је према Допунском рударском пројекту. Поглавље 2.3. је измењено. За потребе Плана детаљне регулације „Флотација Рудник“ у Мајдану израђена је Стратешка процена утицаја, ECOlogica URBO DOO, децембар 2019. год., а за потребе проширења постојећег јаловишта, која је коришћена током израде ове Студије.

10. Примедба: На страни 11 Студије наводи се стамбено насеље 400 m јужно од погона флотације изграђено за привремени боравак радника рудника и флотације и једно сеоско домаћинство, а то би требало графички представити.

Одговор: Текст и слика су измењени. Погледати одговор на примедбу бр. 8.

11. Примедба: Поглавље 2.4. Студије чини текст који треба да стоји у поглављу 2.3 јер се говори о просторно планској документацији.

Одговор: Садржај Студије је сада усклађен са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/2005). Текст у поглављу 2.4. је измењен и допуњен катастарским планом са обухватом јаловишта и бране бр. 9 који су предмет Студије, а јаснији приказ катастарског плана се налази у Графичком прилогу 3.

12. Примедба: У поглављу 2.5. Студије на страни 15 стоји текст: „Јаловиште „Рудник“ ће заузети површину од 67,83 ха...“ Али то је нетачно јер није цела површина која се наводи већ деградирана, постоји разлика од око 22 ха ваљда која тек треба да буде деградирана или јесте а није приказано? Такође, у тексту испод горе наведеног стоји термин позајмиште, да ли је ово баш адекватно употребљено?

Одговор: Текст који је наведен у примедби и у поглављу 2.5. је измењен. Термин „позајмиште“ у Студији је сада измењен у „одлагалиште привременог карактера“. На основу података из Допунског рударског пројекта надвишења јаловишта и бране бр. 9 Рудника и флотације „Рудник“ д.о.о (ДРП); Књига X - Технички пројекат рекултивације флотацијског јаловишта који је израдио RdS RGP, 2018.год. извршена је допуна текста и у поглављу 3.5. Студије.

13. Примедба: Слика 13 на страни 16 је веома мутна, шрафуре није могуће јасно разазнати, а легенда није цела, делује као да је нешто цртано а није у легенди. Ово треба исправити.

Одговор: Поглавље 2.4. је измењено у складу са одговором на примедбу бр. 11. У оквиру поглавља 2.3., на Слици 11 је представљена намена површина у оквиру обухвата Плана детаљне регулације „Флотација Рудник“ у Мајдану. Слика 12, у оквиру поглавља 2.4., приказује катастарски план са обухватом јаловишта и бране бр. 9, које су предмет Студије. У читавој Студији су убачене јасније слике, веће резолуције, са додатим легендама.

14. Примедба: У поглављу 2.6.1. нису приказане педолошке карактеристике на простору пројекта, нејасно је које су од наведених имајући у виду прву реченицу. Приказати педолошке карактеристике на простору пројекта.

Одговор: Педолошке карактеристике су већ биле приказане у Студији (поглавље 5.5. Земљиште, 6.3. Утицаји на квалитет земљишта и подземних вода), сада су пребачене у поглавље 2.6.1 као наставак на већ постојећи текст.

15. Примедба: У потпоглављу 2.6.2. Студије нису приказане геоморфолошке карактеристике терена, већ се исте приказују у потпоглављу 2.10. у првих седам пасуса и у последњем, док се у потпоглављу 2.6.2. приказују геолошке карактеристике ужег простора и потом у потпоглављу 2.6.3. геолошке

карактеристике шире околине. Ово треба исправити, и сврстати текст према наслову потпоглавља, као и допунити потпоглавље 2.10. Преглед основних карактеристика пејзажа.

Одговор: Текстови су премештени у поглавља којима припадају, у складу са примедбом. У поглављу 2.10. додат је текст.

16. Примедба: У потпоглављу 2.6.4. Хидрогеолошке карактеристике терена нису обрађене у мери у којој је то потребно за предметну локацију пројекта, нису наведени заступљени типови издани у широј зони и њихове карактеристике – границе простирања, хидрауличке карактеристике, услове прихрањивања и дренажа. Потребно је дефинисати и „условно водонепропусне“ делове терена. Није наведено где постоји истражни бунар од раније и која је детектована дебљина издани, ниво подземних вода, као и филтрационе карактеристике средине одређене или рачунски (преко гранулометријске криве) или на основу тестова на терену (наливање/црпење). Које су индикације благе филтрације и како је утврђено? Такође, у Решењу о издавању водне дозволе под бројем 325-04-00548/2019-07 од дана 22.11.2019. године, било је дато под тачком 5.14 да се редовно контролише ниво воде у пијезометрима, али о овоме нема ишта у Студији. На страни 49 Студије пише: „Погон флотације се снабдева водом за пиће и санитарне потребе цевоводом...“ Где се налази ова каптажа и да ли је угрожена, има ли присуства тешких метала у овој води, као и других загађујућих материја које се користе? Постоји ли документација за наведену каптажу? На страни 111 Студије у потпоглављу 5.4.3. Подземне воде каже се: „Не постоји израђена хидрогеолошка студија подземних вода... Чим је хидрогеолошка студија то значи да су у питању подземне воде, нема потребе то додавати. Ако нема урађена хидрогеолошка студија зашто потреба за израдом исте није дата у мерама у Студији? Тврди се да не постоје пијезометри, али се то не слаже са графичким прилозима, обавезама носиоца пројекта од раније према водној дозволи, као и помињању каптаже и истражног бунара. Изнесене податке везано за све горе наведено треба озбиљно ревидирати и ускладити, а нарочито размотрити прописане мере и мониторинг за подземне воде имајући увид у могући значајан утицај на околину локације пројекта и стање животне средине и здравље људи. Даље у потпоглављу 5.4.4. Студије пише да је испитивана вода за пиће са чесме у лабораторији, али се не наводи да ли је то вода из каптаже и зашто нису испитивани горе наведени параметри имајући у виду велику могућност за постојање загађења. На страни 137 Студије пише: „На подручју јаловишта постоји 45 пијезометара... Где су ови резултати мерења приказани у Студији? На страни 141 пише: „На локацији не постоје пијезометри који прате квалитет подземних вода...“ Подебљани текст је скоро исти као на страни 111 Студије а оба се косе са текстом на 137 страни Студије. Потребно је планирати детаљан мониторинг подземних вода и прописати мере за санацију загађења које се утврди.

Одговор: Поголавље 2.6.4.: Хидрогеолошка студија за предметно подручје још увек није израђена, али је у мерама наведена обавеза њене израде. Каптажа са које се узима вода за пиће је ван обухвата комплекса флотацијског јаловишта и локације Пројекта. Читаво предузеће Рудник снабдева се водом из исте каптаже, а испитивање које се спроводи у обухвату локације Пројекта (вода са чесме у лабораторији) се врши у складу са Правилником о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СРЈ“, бр. 42/98, 44/99 и „Сл. гласник РС“, бр. 28/2019). У поглављу 5.4.4. Студије додат је текст. Уграђени су нови пијезометри у телу бране бр. 9 за потребе осматрања стабилности бране, а према пројекту Техничко осматрање надвишене бране бр. 9 и јаловишта до коте 500,00 м.н.в., RdS RGP, 2018. год. Из постојећих пијезометара на брани бр. 9 вршено је испитивање квалитета провирних вода ради сагледавања њихових утицаја на реципијент односно Руднички поток. Резултати ових испитивања нису релевантна за приказ стања квалитета подземних вода на локацији Пројекта. На локацији тренутно не постоје инсталирани пијезометри за испитивање квалитета подземних вода.

Поголавље 5.4.3. је измењено. Текст који се налазио на страни 141 је избрисан. Такође, измењено је поглавље 6.2. Утицаји на квалитет површинских вода и седимента.

17. Примедба: У Студији се на појединим местима (као на пример у потпоглављу 2.6.5. Сеизмолошке карактеристике терена) помиње „подручје плана“. У тексту Студије где год треба да стоји локација пројекта, треба да се исправи да не буде: „подручје плана“, „овог плана“, „делу плана“, „границу Плана“, „у захвату Плана“, „захвата плана“, „на подручју плана“, „у обухвату Плана“, „простор који је предмет

овог плана“ итд. У поглављу 3. Опис пројекта на страни 34 наглашава се да је само локација Флотација предмет ове Студије, а потом и у тексту испод да је надвишење флотацијског јаловишта и бране бр. 9 предмет ове Студије.

Одговор: У тексту Студије кориговано је навођење појмова у складу са примедбом и то у „локација Пројекта“. У поглављу 3. наведено је да је само локација „Флотације“ предмет ове Студије, јер се на истој налази јаловиште и брана бр. 9. Како не би било забуне, тај део текста је преформулисан и допуњен.

18. Примедба: На страни 20 Студије дата је слика 14 Приказ локације на сеизмолошкој карти Србије, али да ли је ово контура локације пројекта, слике су мутне па легенда лево није читљива, а на слици 15 није јасно где је локација пројекта.

Одговор: Сlike у оквиру поглавља 2.6.5. су измењене – прегледније су, унета је легенда и локација комплекса флотације.

19. Примедба: У потпоглављу 2.7. Подаци о изворишту водоснабдевања и основним хидролошким карактеристикама у делу 2.7.1. нису наведена изворишта (ако постоје) у околини локације пројекта, нема изјаве надлежног предузећа за водоснабдевање о постајању или не, као и о могућем положају зона санитарне заштите водоизворишта или постојању објеката у функцији снабдевања становништва водом, а који су или могу бити угрожени.

Одговор: Додати су текст и слика у поглављу 2.7.1. Изворишта.

20. Примедба: У потпоглављу 2.8. Студије износе се вредности температуре ваздуха, влажности ваздуха, падавина, снежног покривача, броја сунчаних сати без датог периода на који се односе просечне вредности (слике: 16, 17, 18, 19, 20). За брзину ветра и ружу ветрова узимају се подаци само за једну календарску годину што није референтни период, а и подаци нису преузети са РХМЗ-а па су упитни.

Одговор: На подручју Рудника и у непосредној близини не постоји државна мрежа аутоматских метеоролошких станица на основу којих је могуће преузети податке са сајта Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ). Најближа мерна станица која се налази у склопу државне мреже је у Крагујевцу. Поглавље 2.8 Приказ климатских карактеристика са одговарајућим метеоролошким показатељима је измењено.

21. Примедба: На доста места у Студији користе се термини инвеститор и оператер а мисли се на Носиоца пројекта. Имајући у виду да Закон о процени утицаја користи искључиво термин Носилац пројекта исти термин треба свуда користити у Студији, те је напред наведено потребно исправити.

Одговор: Извршена је корекција текста у Студији и уместо термина „инвеститор“ и „оператер“ је унет термин „Носилац пројекта“.

22. Примедба: На страни 37 Студије налази се последња реченица или поднаслов, нејасно је шта је, те би исто требало или објаснити или избацити: „Опис карактеристика објекта и планираног технолошког процеса“.

Одговор: Наведени текст је избрисан из Студије.

23. Примедба: На страни 39 Студије под тачком 11 каже се да је предвиђен адекватан дренажни систем, али није представљено какав је. Приказати предвиђени дренажни систем.

Одговор: Пројекат дренажног система је био у фази израде у времену израде ове Студије. Извршена је корекција текста у Студији.

24. Примедба: На страни 48 Студије у последњем пасусу каже се: „Током грађевинских радова на извођењу Пројекта одређена површина земљишта... Која површина (не може да стоји одређена) и где је?“

Одговор: Погледати одговор на питање бр. 12.

25. Примедба: У потпоглављу 3.6. Приказ врсте и количине испуштених гасова, воде и других течних

и гасовитих отпадних материја, посматрано по технолошким целинама укључујући емисије у ваздуху, испуштање у површинске и подземне водне реципијенте, одлагање на земљиште, буку, вибрације, топлоту, зрачења (јонизујућа и нејонизујућа) и др., нигде се не наводе количине, те исте треба навести. Одговор: Извршена је допуна поглавља 3.6. са процењеним вредностима емисија у ваздух, отпадних вода итд.

26. Примедба: На страни 52 у фусноти уписати годину и ко је израдио пројекат који се наводи, али и разјаснити зашто пише Табела 2.

Одговор: Извршена је корекција и допуна табеле фуснотом (Табела 12).

27. Примедба: На страни 53 износи се да су најближи објекти удаљени око 50-300 метара западно и јужно од објекта флотације и флотацијског јаловишта, а пре тога на страни 11 се тврдило да је најближи објекат на 40 метара од северне ивице јаловишта итд. Изнети подаци се не слажу, те је потребно ускладити податке и графички приказати објекте и удаљености тих објеката.

Одговор: Поглавље 3.6.3. је измењено – погледати одговор на примедбу бр. 25. Удаљености објеката од границе комплекса флотацијског јаловишта - Погледати одговор на примедбу бр. 8.

28. Примедба: На страни 53 Студије у потпоглављу 3.6.4. Отпад неправилно се рударски отпад назива индустријским те је потребно проверити у Студији и свуда где је термин неправилно коришћен исти заменити са законски прописаном терминологијом.

Одговор: У Студији је измењено погрешно називање рударског отпада индустријским.

29. Примедба: На страни 54 у тексту испод табеле 8 каже се: „...Настали био отпад биће депонован на пројектованим локацијама...“. Приказати пројектоване локације.

Одговор: На свим местима у Студији је измењено да ће биоразградиви отпад бити депонован „на локацији одлагалишта глине (привременог карактера)“. Локација одлагалишта глине привременог карактера приказана је на графичким прилозима 7 и 8.

30. Примедба: У Студији се нигде не наводи планирана механизација за извођење пројекта, нормативи потрошње горива, уља и мазива, гума, само се говори о „одређеним количинама“, па ако су одређене које су? Шта је са буком коју емитују грађевинске машине које се помињу и појединачно и при кумулативном дејству уколико више машина ради истовремено? Приказати у Студији утицај пројектованих грађевинских радова по активностима и планираној механизацији.

Одговор: Рад рударске опреме на флотацијском јаловишту обухвата рад система утоварач-камион – булдозер (утовар, транспорт и планирање). Имајући у виду да је мали број опреме (3) ангажован у процесу надвишења бране, као и близину осетљивих рецептора, зелени појас који је предвиђен рекултивацијом представља сасвим довољну заштиту од буке. Поглавље 3.5. је допуњено приказом утрошка нормативног материјала рударске опреме, које је приказано у Табели 11.

31. Примедба: На страни 59 у потпоглављу 3.7.8. Смањење концентрације прашине не пише које се концентрације очекују тј., смањују, а на крају се наводи пројекат рекултивације али не и шта пише у њему. Ово треба исправити и допунити потребним подацима.

Одговор: Процењене емисије прашине приказане су у поглављу 3.6.1. Поглавље 3.7.8. описује да се са активних површина очекују емисије прашине и да се применом мера превенције она може ублажити. У поглављу 3.6.1. већ су приказане очекиване емисије. Такође, пројекат рекултивације је описан у поглављу 3.3.3. (нема потребе понављати податке). Извршена је допуна текста у поглављу 3.7.8. у последњем пасусу.

32. Примедба: На страни 59 у потпоглављу 3.7.9. Третман повратне и процедурне воде помиње се да долази до седиментације муља у језеру. Да ли су икада вршена или планирана испитивања овог муља?

Одговор: До сада нису вршена хемијска испитивања муља који настаје у флотацијском језеру. У току је

израда Плана управљања рударским отпадом, тако да ће у складу са истим бити извршена карактеризација и испитивање свих токова рударског отпада. Хемијски састав јаловине је дат у поглављу 3.6.1. – погледати одговор на примедбу бр. 25.

33. Примедба: Поглавље 4. Студије није уопште обрађено. Испоштовати прописани обим и садржај предметне Студије и важеће законске прописе.

Одговор: Студија је допуњена у складу са примедбом.

34. Примедба: На страни 62 налази се слика 26 која је веома слабо видљива и није обележено где је насеље Рудник а где локација пројекта.

Одговор: Слика 26 је обрисана. Околина Рудника и локације Пројекта је приказана у поглављу 2 Студије на Слици 1 Макролокација флотацијског јаловишта Рудник (погледати одговор на примедбу бр. 6).

35. Примедба: На страни 112 слика 38 је веома мутна, а локације уопштено приказане, те је потребно слику и приказ локација исправити.

Одговор: Измењена је слика као и припадајући текст, односно опис слике.

36. Примедба: У Студији се помиње прилив атмосферски наталожених вода у флотацијско јаловиште, али није дефинисано сливно подручје које и колики је прилив тог подручја.

Одговор: На неколико места у Студији је дат податак о приливу атмосферских вода који износи 121,8 m³/s. У оквиру поглавља 5.4.1. Површинске воде је додат текст. Детаљнији подаци о сливу и прорачуну прилива атмосферских вода налази се у Прилогу 14 Хидролошка студија.

37. Примедба: На страни 121 у потпоглављу Студије 5.8. Грађевине, непокретна културна добра, археолошка налазишта и амбијенталне целине погрешно су стављена заштићена природна добра и решење Завода за заштиту природе Србије, јер то не припада и чему наведеном у називу потпоглавља већ се може ставити као засебно потпоглавље тј., као Заштићена природна добра.

Одговор: Хвала на указаном пропусту, избачен је текст који се односи на решење Завода за заштиту природе Србије.

38. Примедба: У поглављу 6. Студије на страни 124 износи се да су присутне веома токсичне супстанце у флотацијском јаловишту, наводе се најугроженија домаћинства и остали објекти, помиње се крај зоне плављења на око 11 километара, али се нигде не приказују прорачуни или други модели којима се дошло до ових података, који су улазни параметри за прогнозу могућег утицаја, а то је обавезни део овог поглавља, зато је Студију потребно допунити наведеним.

Одговор: Носилац пројекта израдио је Идејни пројекат „Систем за осматрање, обавештавање и узбуњивање у случају рушења бране Рудник код Г. Милановца“, Институт „Михајло Пупин“, 2010 год. У оквиру поглавља бр. 7. Процена утицаја на животну средину у случају удеса, описно је приказан поплазни талас (удес тј. акцидент) у складу са поменути пројектом. Детаљи прорачуна и примењених модела дати су у пројекту (Документациони прилог 12).

39. Примедба: У потпоглављима другог реда поглавља 6 од 6.1. до 6.5. користи се термин анализа утицаја што је погрешно јер треба да се ради процена утицаја применом метода за процену утицаја при чему је и анализа једна од метода, те је у Студији називе поглавља потребно исправити.

Одговор: Извршене су корекције у насловима у поглављу 6 Студије.

40. Примедба: На страни 127 Студије Последња реченица је нејасна а изнесена тврдња за „одређене утицаје“ није конкретна. Објаснити шта се хтело рећи који су ти „одређени утицаји“, као и шта значи „...у чему се део односа или комплетан утицај одвија у сфери субјективних односа...“.

Одговор: Поглавље 6 Опис могућих значајних утицаја Пројекта на животну средину је измењено и допуњено. Наведени текст у оквиру поглавља 6 је обрисан.

41. Примедба: На страни 133 стоји формула али нема података о улазним и израчунатим вредностима, те допунити Студију истим.

Одговор: У оквиру поглавља 6.1.1. Емисија прашине услед еолске ерозије, приказане су две формуле и један график са референцама и објашњењем сваког параметра који се узима за прорачун, такође у оквиру текста су дефинисане вредности за сваки од овог параметра. Као крајњи резултат је представљена Табела 43, која обједињује све претходно наведено и овако добијени резултати приказани су на Слици 40.

42. Примедба: На страни 134 налази се формула без икаквог објашњења шта је шта, које су вредности улазних параметара и како су исти у вези са пројектом, нејасно је зашто су само три правца ветра узета за прорачун, поготово што се свуда наводи да брзина ветра преко 2 m/s подиже прашину, а ови ветрови су преко 3 m/s, те шта је са дисперзијом прашине у осталим правцима, па чак иако је нема треба то прорачуном и моделом приказати. У табели 38 недостаје вредност у колони где се приказује разлика концентрације максимално дозвољене вредности за укупне суспендоване честице за период од један дан и природног фона (ово нигде не пише шта је а требало би, а и не само за то него за све). Такође, у табели стоји фуснота за брзину ветра али се не наводи за коју станицу, а и нејасно је ако се већ ови подаци користе за процену утицаја зашто они нису приказани у поглављу 2.8.5. Ветар. Потребно је и објаснити након приказа зоне утицаја од прашине шта је све угрожено, постоји ли само једна зона угрожавања, докле досежу укупне таложне материје које су теже и брже се талоче, како опада концентрација и која је ефикасност примењених мера за сузбијање емисије прашине, као и да ли је исто узето у обзир или је ово без примене наведених мера. Шта је са стамбеним објектима у околини локације пројекта, како су они угрожени према датој процени?

Одговор: Део одговора је дат и у одговору на примедбу бр. 41. У овом случају узети су у обзир ветрови, који би изазвали емисије прашине на брани и разматран је сценарио у коме је узет у обзир и део суве плаже (иако је плажа константно покривена водом). Узети све правце ветра је самим тим нелогично, погледајте положај саме бране (па и флотацијског јаловишта); који би се положај за анализу могао узети ако се узме у обзир угао под којим делује ветар на поменуто прашине? И још важније, узети су доминантни правци, тј. који би утицали на подизање прашине, јер брзина ветра није у свим правцима већа од 2 m/s. Да би се извршио прорачун подаци су узети са најближе станице у склопу државне мреже (РХМЗ Србије), а који су били доступни. Приказани подаци у поглављу 2.8.5. су подаци који су били доступни, али нажалост неадекватни за потребе завршетка анализе у поглављу 6.1.1. Како је већ речено текст је допуњен са објашњењем свих параметара који су узети у обзир. Текст у оквиру поглавља 6.1.1. је измењен. Такође, допуњен је и закључак добијених резултата, у којем је већ дат одговор на констатације у оквиру овог питања и проценом утицаја на околне стамбене објекте и генерално цео локалитет.

43. Примедба: На страни 137 Студије пише: „Оператер поседује водну дозволу бр. 325-04-00548/2019-07 од 22.11.2019.г. ... и водне услове бр. 325-05-01189/2019-07 од 22.11.2019.г. којим се одређују технички и други захтеви..., Према захтеву водних услова испуштене воде не смеју угрозити II класу вода површинских токова Рудничког потока и реке Деспотовице, као реципијента, у складу са меродавно дозвољеним параметрима.“ Овај текст у Студији не одговара достављеним подацима и нема важност наведених решења, а класа II површинских вода је свакако угрожена. Пише ли ишта за класу подземних вода, нрп. I класу подземних вода да не сме бити угрожена? Термин оператер за носиоца пројекта је свакако неприкладан за ову Студију.

Одговор: Термин „оператер“ измењен са „Носилац пројекта“ је у целој Студији. Носилац пројекта је исходно нове водне услове и нову водну дозволу – погледати одговор на примедбу бр. 1. Текст наведен у овој примедби је у Студији измењен.

44. Примедба: На неколико места у Студији (стр. 143) помиње се заштита запослених код носиоца пројекта, и одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015, 113/2017 - др. закон), иако надзор над применом прописаних мера и мониторинга по Студији врши

републички инспектор за заштиту животне средине, а за примене одредаба наведеног закона и заштиту запослених надзор врши инспектор рада министарства надлежног за рад, те је исто потребно изоставити из Студије.

Одговор: Извршена је корекција текста Студије и наведени текст је избачен.

45. Примедба: У потпоглављу 6.4.2. није урађена прогноза и процена утицаја буке при извођењу радова по пројекту. Свеукупно посматрано цело поглавље 6. Студије које чини процена утицаја на животну средину, урађено је применом методе дескрипције и изношења ставова стручних лица која су ангажована за њену израду (изузимајући само две формуле на странама 133 и 134 Студије), све остало нема икакве прорачуне, развијене моделе прогнозе утицаја према пројектованим радовима и употребом јаловишта, прогноза будућих стања угрожених медијума животне средине итд.

Одговор: Читаво поглавље 6 је измењено. Текст поглавља 6 није убачен у одговоре због обимности измена. У поглављу 6.4 представљени су утицаји на ниво буке у животној средини.

46. Примедба: На страни 146 Студије каже се: „Из тог разлога Носилац пројекта ће извршити рекултивацију деградираних површина јаловишта...“ Ком важећем Пројекту рекултивације? Уклапа ли се овај пројекат у тај важећи Пројекат рекултивације? Из које је године тај пројекат, ко га је урадио и шта је пројектовано и на којој површини? Шта се сади и има ли графички приказ терена након извршене рекултивације?

Одговор: Поговље 6.8. је допуњено са референцом. Наведени пројекат рекултивације је део (Књига Х.) предметног Допунског рударског пројекта. Оквирни приказ технологија рекултивације је приказан у оквиру поглавља 3.3.3. Такође, Студија је допуњена графичким прилозима техничке и биолошке рекултивације (Графички прилог 7 и 8).

47. Примедба: На страни 147, у потпоглављу 6.8 Студије каже се: „Реализација Пројекта неће довести до нових миграција и промене концентрације становништва.“ Међутим, у табели 34 на страни 125 пише у колони Врста утицаја – расељавање угрожених домаћинстава, као и на страни 53 Студије пише: „У близини простора на којем ће се изводити радови налази се једно сеоско домаћинство....“ Дакле, ипак ће имати утицаја.

Одговор: За предметни Пројекат неће бити потребе за расељавањем становништва. На местима у Студији која су наведена у овој примедби је извршена корекција текста. Извршена је корекција текста у поглављу 6.9 Утицај на насељеност, миграцију и концентрацију становништва.

48. Примедба: На страни 147 у потпоглављу 6.9. Утицај на намену и коришћење површина стоји први пасус: „Поремећај животне средине... итд.“, где наведени текст нема везе са називом потпоглавља и треба га избацити.

Одговор: Извршена је корекција поглавља 6.10 Утицај на намену и коришћење површина.

49. Примедба: На страни 147 у потпоглављу 6.10. Комуналне инфраструктуре се не наводи постоји ли и ако постоји где се налази и да ли је угрожена. Пише „нових објеката комуналне инфраструктуре“, претпоставка је онда да има старих објеката. Какво је стање тих објеката комуналне инфраструктуре?

Одговор: Стање и капацитети постојеће јавне комуналне инфраструктуре описани су у оквиру поглавља 2.13. Подаци су преузети из Плана детаљне регулације „Флотација Рудник“ у Мајдану. Текст у поглављу 6.11. Комуналне инфраструктуре је измењен.

50. Примедба: На страни 149 у поглављу 7. Студије пише: „У циљу предвиђања обима појединих удеса...“ Даље на страни 154 пише: „Но, без обзира на узрок евентуалног пробоја бране „Рудник“.....“. Потом на страни 155 пише: „За прорачун простирања поплавног таласа низводно од бране коришћене су постојеће топографске подлоге...“. Нигде нема приказ прорачуна, нема приказа угроженог подручја и објеката у околини предметне локације.

Одговор: Сав наведен материјал је преузет из техничке документације предметног Пројекта и то: Књига

IX: Хидрауличке последице пробоја бране флотацијског јаловишта и технички пројекат система за обележавање угроженог подручја. Пројекат је израђен од стране RdS RGP d.o.o. Vrdnik, 2018. год. као и сав прорачун и графичка документација. Студија је допуњена детаљнијим подацима из Књиге IX (Документациони прилог 11.9), у оквиру новог поглавља 7.4.2 Резултати прорачуна и њихова анализа.

51. Примедба: На страни 150 Студије изнад табеле 43 пише: „Према наведеном Правилнику, а по критеријуму токсичности, постројење се сврстава у севесо постројења нижег реда за која је потребна израда Политике превенције удеса. Табела 43Према наведеном Правилнику, а по критеријуму токсичности, постројење се сврстава у севесо постројења нижег реда....“ У Студији има доста понављања текста, те је исто потребно избећи, а дуплирани текст уклонити било да су у оквиру истог поглавља или различитих поглавља, јер ако је речено на једном месту у Студији то је довољно.
Одговор: Извршена је корекција текста. Текст који се понавља је избрисан.

52. Примедба: У Студији на страни 157 у поглављу 8 пише: „Узимајући у обзир искуства из досадашње праксе приликом експлоатације јаловишта... реализацијом Пројекта не врше се додатни значајни штетни утицаји на животну средину у односу на претходни период експлоатације.“ Али повећава се капацитет јаловишта и површина коју јаловиште треба да заузме, сигурно се повећавају и утицаји.

Одговор: Слажемо се са констатацијом да се са повећањем капацитета повећава и површина коју заузима јаловиште, али сматрамо да то неће додатно значајно повећати штетни утицаји на животну средину у односу на претходни период експлоатације зато што је земљиште које ће бити заузето већ деградирано. Такође, увођењем нових техничких решења (нпр. затворени систем вода) постојећи утицаји ће се смањити.

53. Примедба: У Студији у поглављу 8 веома су лоше прописане мере јер контролу испуњености ових мера врши републички инспектор за заштиту животне средине, те се при писању мера треба ставити у његову улогу и видети да ли је по написаним мерама могуће вршити контролу и надзор. Прво и најзначајније је да у потпоглављу 8.1. уопште нису прописане мере већ се само наводе прикупљени документи и пројектно-техничка документација која је урађена, а у ствари би требало из законске регулативе извући обавезе носиоца пројекта које му налажу шта сме и мора да ради а шта никако не сме. Мере морају бити јасно написане и нумерисане да би надлежна инспекција могла да се позове на исте и утврди да ли су испоштоване или не. Све мере техничке заштите и услови који су прописани од стране надлежних органа у документационом материјалу морају бити унети у Студију, како би инспектор могао да врши контролу њихове испуњености. У овом поглављу Студије треба да постоје само јасно прописане мере без икакве дескрипције и дефиниција појмова, те непотребно треба избацити да не оптерећује читаоца. Прописане мере морају нешто да налажу или забрањују носиоцу пројекта, све остало нису мере већ обавештења. При прописивању мера треба се позивати само на онај документациони материјал који је уз Студију приложен, јер у пројектно-техничку документацију инспектор нема увид. Избежавати изразе у прописаним мерама као што су „из свих емитера“ (којих свих?), „ако то могућности дозвољавају“ (то се већ унапред треба знати) и слично.

Одговор: Извршена је корекција и допуна поглавља 8. Додато је поглавље 8.1. у коме су табеларно приказане мере по чиниоцима животне средине.

54. Примедба: На страни 161 у потпоглављу 8.3. пише: „Придржавати се прописаних захтева из области управљања водама“. Треба навести тачно којих прописаних захтева. Такође, треба унети и све захтеве из важећих Водних услова.

Одговор: Поголавље 8 Студије је измењено.

55. Примедба: Даље на страни 161 у потпоглављу 8.3. пише: „Обавезна је ремедијација или чување измуљеног материјала...“. А испитивање измуљеног материјала? Где се чува и како? Потребно је све прописане мере прегледати и допунити са: шта са тим и како поступити, кога треба извештавати (нпр.

национални регистар извора загађења или локални регистар или оба), шта радити по утврђивању загађења или појаве клизишта, јаружања и слично, како спречити спирање загађујућих материја и слично. Пратити при прописивању мера да не остану незавршене.

Одговор: Наведене мере су допуњене. Поглавље 8 је измењено.

56. Примедба: На страни 162 је дата мера: „На завршним површинама јаловишта спровести рекултивацију према Пројекту рекултивације....“, али то поставља питање да ли ће се са понирањем воде унети загађујуће материје из јаловишта у тло?

Одговор: Имајући у виду да тренутно не постоји израђена Хидрогеолошка студија која која дефинише хидрогеолошки систем, његово функционисање и представља основ за дефинисање заштите подземних вода, као и да се тренутно не врши мониторинг квалитета подземних вода, није могуће са сигурношћу проценити да ли се загађујуће материје уносе из јаловишта у тло. Након израде Хидрогеолошке студије и успостављања мониторинга подземних вода, који су наведени у мерама у поглављу 8., биће обезбеђене потребне информације о потенцијалном загађивању на основу који ће бити дефинисане мере за спречавање, смањење и отклањање могућих утицаја.

57. Примедба: Непотребно су прописиване мере у радној средини јер инспектор за заштиту животне средине не врши надзор и није надлежан, а по Студији само он врши контролу и надзор.

Одговор: Текст у оквиру поглавља 8. је измењен и избачене су мере које се односе на радну средину.

58. Примедба: На страни 162 Студије пише: „Спровести мере заштите становништва од буке у складу са прописом и одређивањем акустичних зона и ...“, али нигде се у Студији не наводи има ли Општина Горњи Милановац овај документ и ако има којој зони припада локација пројекта.

Одговор: Општина Горњи Милановац нема израђену стратешку карту буке. Мере заштите од буке приказане су у поглављу 8 Студије. У оквиру поглавља 5.6 додат је текст закључка о извршеним мерењима.

59. Примедба: Даље у Студији на страни 162 пише: „Омогућити исправан рад опреме и уређаја, формирати зелени заштитни појас.“ Да би заштитни зелени појас био ефикасан тј., да би обезбедио заштиту од простирања звучних таласа, потребно је прорачунати његову дужину и ширину која то омогућава, те установити да ли је то изводљиво или је боље решење постављање панела за заштиту од буке.

Одговор: Погледати одговор на примедбе бр. 30 и 45.

60. Примедба: У поглављу 8. Студије меша се мониторинг са мерама, а то је потребно раздвојити и мониторинг писати у поглављу 9. Студије као што је то законским актима и предвиђено.

Одговор: Текст у оквиру поглавља 8 је измењен и избачен је део текста који се односи на мониторинг чинилаца животне средине.

61. Примедба: На страни 167 Студије у потпоглављу 8.6.1. пише: „...испоштује услове предвиђене израђеном Пројектном документацијом.“. Треба написати које услове, како ће инспектор да зна шта је предвиђено израђеном пројектном документацијом?

Одговор: Текст у оквиру поглавља 8. је измењен, а мере су прописане детаљније.

62. Примедба: Треба извршити проверу и јасно прописивање свих мера како би Носилац пројекта знао које су му обавезе, а инспектор могао да по њима врши надзор. Свеукупно је доста текста, а мере су лоше прописане, нејасне и по њима је тешко поступити. Треба водити рачуна да и носиоцу пројекта буду јасне његове обавезе по овој Студији. Никакве мере санације и ремедијације нису прописане за утврђено загађење вода и земљишта.

Одговор: Текст у оквиру поглавља 8. је измењен, а мере су прописане детаљније.

63. Примедба: Сlike 45, 48 и 49 у поглављу 9. Студије су мутне, без легенде.

Одговор: Извршена је корекција свих слика у оквиру поглавља 9 Програм праћења утицаја на животну средину. Убачене су квалитетније слике, са убаченим насловом и легендом.

64. Примедба: У графичким прилозима нема приказа локације пројекта на топографској карти, на сателитском снимку, на основној геолошкој карти, нити постоји графички прилог са приказом положаја свих планираних локација по прописаном мониторингу. Ови графички прилози би требало да садрже мрежу координатног система са координатама, ружу компаса, легенду, размерник тј., све компоненте које један графички прилог треба да има.

Одговор: На прилозима 1 и 2 су приказани сви објекти на локацији Пројекта, при чему је прилог 1 приказ стања узетог као почетно за пројектовање, а прилог 2 приказ стања након надвишења. Убачен је Документациони прилог 6 на коме су приказана сва мерна места.

65. Примедба: Списак документационих прилога на страни XIX Студије треба исправити јер то није (то је списак фолдера – фасцикли документационих прилога), већ пописати сваки појединачни документ, при чему исти требају да буду важећи и да се односе на предметни Пројекат чији се утицај процењује у Студији.

Одговор: Списак прилога у Студији је измењен.

66. Примедба: Већина приложеног документационог материјала се не односи на предметну Студију и Пројекат (Информација о локацији – за план детаљне регулације; Решење Завода за заштиту природе Србије - за план детаљне регулације; Водна дозвола - истекла; Употребна дозвола – за надвишење до коте 492,5 м), а поједини документациони материјал није ни приложен (Потврда о резервама; Одобрење за експлоатацију и експлоатационо поље; Водни услови; Дозвола о управљању отпадом; Изводи из ДРП – Концепцијско решење, Хидролошка студија, Технички хидрограђевински пројекат јаловишта са прорачуном филтрације и стабилности, Технички хидрограђевински пројекат евакуације воде са јаловишта, Рекултивације јаловишта). Водни услови (који се помињу у тексту, а које је издало Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичка дирекција за воде, број 325-05-01189/2019-07 од 22.11.2019 године) – нису приложени, а питање је да ли су важећи гледано према датуму издавања; Дозвола о управљању отпадом према Уредби о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду „Сл. гласник РС“, број 53 од 30. маја 2017. – на страни 53. стоји „...“, а План управљања рударским отпадом биће израђен у току 2022. год.“ – да ли ће бити израђен у 2022. години? Литература и техничка документација нису наведени.

Одговор: Листа прилога је измењена и допуњена новим исходованим условима надлежних органа (одговор на примедбу бр. 1). Такође, у Студији је наведена листа коришћене документације и литературе у склопу поднаслови Техничка документација. Да, План управљања рударским отпадом је био у фази израде у 2022. год.

67. Примедба: Општи део: Нису приложени: АПР Носиоца пројекта (Рудник и флотација „Рудник“ д.о.о.); Уверења, дипломе и потписи чланова тима који су учествовали у изради Студије; Списак техничке и стручне документације као и литература која је коришћена у изради Студије. Текстуални део: 1. Увод – правни основ - стр. 1 – „Руда се добија експлоатацијом подземног рудника „Јама“, као и површинског копа, одакле се руда допрема у постројење за припрему минералних сировина. ...“ – пошто се и у даљем тексту Студије помиње површински коп (страна 34, 39, 50 итд), али се не обрађује, треба на адекватан начин обрадити и приказати описом и графиком положај површинског копа као и утицај на животну средину. - на списак наведених прописа додати и Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 88/10); Закон о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС“, бр. 101/2015, 95/2018 - др. закон, 40/21); Уредба о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду („Сл. гласник РС“, бр. 53/17).

Одговор: Студија је допуњена поменутих прилозима - погледати одговор на примедбе бр. 4, 65, 66. Површински коп се налази на удаљености од око 3 km од локације Пројекта и више није у функцији. На поменутих местима у примедби и остатку Студије је обрисан термин „површински коп“. Наведени прописи из примедбе бр. 67 су додати на листу прописа у поглављу Правни основ.

68. Примедба: 2.2 Микролокација - страна 8. „Слика 3 приказује распоред објеката комплекса Флотацијског јаловишта. ...“ – нигде није приказана карта са положајем, координатама и површином експлоатационог поља и предметног јаловишта, као и површинског копа. - страна 12. „Слика 10. на слици нема легенде ни ознака за постојеће објекте, као ни раздаљине до постојећих објеката. Већина слика приказаних и приложених у предметној Студији нису одговарајуће обрађене, објашњене и нема легенди. - страна 15. „Слика 12. и слика 13. – Све о чему се пише и обрађује у предметној Студији треба да се повеже и односи на пројекат (Допунски рударски пројекат), односно постојећа површина и будућа површина под флотацијским јаловиштем итд.

Одговор: Слика 3 Микролокација је измењена (погледати примедбу бр. 7.). Приказ локације површинског копа на карти Микролокације (Слика 3) није неопходно, будући да је предмет Пројекат надвишење бране бр.9 јаловишта, као и да површински коп, који је удаљен око 3 km од локације Пројекта, није предмет Пројекта – погледати одговор на примедбу 67. Слика 10 је измењена у складу са овом примедбом и примедбом бр. 8. Поглавља 2.3. и 2.4. су измењена – погледати одговор на примедбу бр. 13. Приказ постојећег и будућег обухвата јаловишта, према Допунском рударском пројекту, дата је у оквиру поглавља 3.5 - погледати одговор на примедбу бр. 12.

69. Примедба: 2.6. Приказ педолошких, геоморфолошких, геолошких и хидрогеолошких и сеизмолошких карактеристика терена и 2.7. Подаци о изворишту водоснабдевања и основним хидролошким карактеристикама - све о чему се пише у овим поглављима (педологија, геоморфологија, геологија, хидрогеологија, сеизмологија), а и наредним треба да буде поткрепљено одговарајућом графиком (педолошка карта, топографска карта, геолошка карта, хидрографска и хидрогеолошка карта, сеизмолошка карта, карта комуникације, карта санитарне заштите, карта изворишта) и одговарајућем опису са означеним простором који је предмет студије и ускладити наслове и поднаслове са текстом као и са садржајем прописаним Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину. - страна 20. На слици 14. Приказ локације на сеизмолошкој карти Србије – приказана и исцртана локација на карти шта представља?

Одговор: Наслови и поднаслови су усклађени са текстом у поменутих поглављима и према поменутом Правилнику - погледати одговор на примедбу бр. 15. Поглавље 2.7.1. је допуњено текстом и сликом – погледати одговор на примедбу бр. 19. Слика 13 Приказ локације на сеизмолошкој карти Србије је измењена, додата је легенда и приказана оквирна локација Пројекта - погледати примедбу бр. 18.

70. Примедба: 2.8. Приказ климатских карактеристика са одговарајућим метеоролошким показатељима – У овом поглављу су обрађени температура ваздуха (за Горњи Милановац извор: РХМЗ Србије), релативна влажност ваздуха (за Горњи Милановац извор: РХМЗ Србије), плувиометријски режим (за Горњи Милановац извор: РХМЗ Србије и табела 2. за климатолошку станицу Рудник-планина извор: РХМЗ), облачност (за Горњи Милановац извор: РХМЗ Србије), ветар (за Горњи Милановац извор: Meteoblue за 2021 годину). 5.7. Климатски чиниоци – стр. 120 наводе се подаци за планину Рудник без извора, а преузето са сајта <https://kudanaput.com/planina-rudnik>. 6.1. Анализа квалитета ваздуха – страна 128. „...Просечна брзина ових ветрова већа је од критичне брзине ветра под чијом се динамичком силом може подићи прашина са бране бр. 9 јаловишта као и са плаже (> 2 м/с).“ – нема наведен извор за ове податке. 6.1.3. Емисија прашине услед еолске ерозије – страна 134. прогноза емисије прашине и табела 38. Домет прашине са флотацијског јаловишта „Рудник“, односи се на колону Брзина ветра и фусноту 13 Релативне честине ветра по правцима и тишине у промилима и средње брзине ветра у м/с 1981-2010 год. – није наведен извор. 9.2.1. Мониторинг емисија загађујућих материја у ваздуху – страна 181. „Најближе насеље у околини предметне локације, а неки од њих су на директном удару најчесталијих ветрова (северозападни и југоисточни)27“. – извор се наводи <https://www.meteoblue.com/rudnik>. – Ускладити и

обрадiti све податке који се наводе, а тичу се предметне локације, а приказани подаци морају да обухватају временски период који је неопходан и прихватљив за овакве пројекте и студије, као и са акредитованим извором.

Одговор: Поглавље 2.8. је измењено у целости. У читавом поглављу су представљени подаци за период 1991-2020. год. за најближу метеоролошку станицу у Крагујевцу – погледати одговор у примедбу бр. 20. У поглављу 5.7. су приказани сумарни подаци из детаљније обрађених климатских чинилаца у поглављу 2.8. Обрисан је текст. У поглављу 5.7. је додат текст. Поглавље 6.1.1. Емисија прашине услед еолске ерозије је измењено - погледати одговор на примедбу бр. 42. У поглављу 9.2.1. Мониторинг емисија загађујућих материја у ваздуху измењен је текст. Фуснота је обрисана, обзиром на то да је извор податка већ наведен у поглављу 2.8.5.

71. Примедба: 2.9.2. Заштићена природна добра- страна 28. „Према решењу Завода за заштиту природе Србије бр. 020-1486/2 од 25.06.2019. год.“. „Најближе природно добро је Строги природни резерват „Велики Штурац“...“ – Решење није приложено. Да ли важи? Графички приказати положај природног резервата.

Одговор: Приложено је ново решење Завода за заштиту природе 03 бр. 021-3259/2, датум: 20.10.2022., налази се у склопу Документационог прилога 5. Постојећи текст у поглављу је измењен и одговара новом решењу Завода за заштиту природе Србије.

72. Примедба: 3.2. Технологија транспорта и одлагања јаловине (Новопроековано стање); 3.2.1. Концепцијско решење. - страна 38. тачка 3. други пасус „овим пројектом уместо глинене водозаптивне зоне се предвиђа уградња вододрживе фолије – геомембране...“. 3.5. Приказ врсте и количине потребне енергије и енергената, воде, сировина, потребног материјала; Минералне сировине - страна 50. „Материјали који ће се уграђивати у брану су хидроциклонски песак, филтерски материјали (песак и шљунак) и глина“. – у целој Студији ускладити наводе које се односе на концепцију и извођење пројекта. Одговор: Кроз поглавље 3.2.1 Концепцијско решење описује се технологија одлагања јаловине и коришћени материјал (геомембрана) за изградњу бране, док се у поглављу 3.5. даје приказ уграђивања свих минералних сировина у брани обухватајући и дренаже и остале објекте, а не само водонепропусни слој. У овом поглављу фолија није наведена јер није минерална сировина.

73. Примедба: 3.4. Приказ анализе стабилности флотацијског јаловишта; 3.4.1. Стабилност пешчане бране. - страна 47. „... извршен је прорачун стабилности пешчане бране ..., с тим што су се применили савременији софтвери (Geo-Slope, Slide) ...“. – табеларно и графички приказати прорачуне и профиле јаловишта.

Одговор: Детаљнији подаци су сада приказани у новом поглављу 3.4.1.1. Анализа стабилности и филтрације за надвишену брану бр. 9, у складу са примедбом.

74. Примедба: 3.6.1. Емисије у ваздух - страна 52. „... присуство тешких метала: Cu, Zn, Pb, Fe, Cr, Ni, Pb, Cd, As.“, а у фусноти 3 се наводи „Табела 2. пројекта: Допунски рударски пројекат ...“. – приказати наведену табелу, ко је вршио мерења и уклопити у Студију.

Одговор: Поглавље 3.6.1. је измењено према примедби.

75. Примедба: 3.6.4. Отпад - страна 54. „... Настали био отпад биће депонован на пројектованим локацијама... депоноваће се одвојено од осталог уклоњеног материјала“. – приказати пројектоване локације на графичким прилозима, као и локације за складиштење грађевинског материјала (наведено на страни 162).

Одговор: Локација за одлагање биоразградивог отпада је локација одлагалишта (привременог карактера) глине приказана је на Графичком прилогу 7 и 8. Текст у оквиру поглавља је измењен – погледати одговор на примедбу бр. 25.

76. Примедба: 5.4.3. Подземне воде -. „Не постоји израђена хидрогеолошка студија ...Оператер ће уградити нову пијезометарску опрему како би се утврдило стање квалитета подземних вода“.; 9.2.3. Мониторинг подземних вода -. „...Ради праћења утицаја подземних вода на квалитет Рудничког потока, неопходно је израдити два пијезометра ...“ – на слици број 48. Диспозиција пијезометара на флотацијском јаловишту, као и на графичким прилозима 1 и 2 приказани су пијезометри на ситуационом плану (сем планираних нових пијезометара), што значи треба ускладити текст и приказати чињенично стање.

Одговор: Извршена је исправка и допуна поглавља 5.4.3. – погледати одговор на примедбу бр. 16. Такође, поглавље 9.2.3. Мониторинг подземних вода је измењено.

77. Примедба: 5.5. Земљиште - страна 111. „Површина коју заузимају... је око 45 ha“ и „... прошириће се на додатних 22 ha земљишта...“ – описати и графички приказати садашње и пројектовано стање јаловишта.

Одговор: Погледати одговор на примедбу бр. 12.

78. Примедба: 5.7. Климатски чиниоци; Ерозије - страна 120. „...бујице које могу да доведу до ерозије косине ... као и да доведу до дестабилизације саме бране...“. Поплаве - страна 121. „... Имајући у виду постојање више водотокова на овом подручју јасан је потенцијални утицај поплавног таласа на стабилност бране 9 и целог јаловишта“; 7.4. Процена опасности од изливања јаловине услед пуцања бране; 7.4.1. Сценарио пробоја бране јаловишта „Рудник“; 7.4.2. Резиме и закључци – страна 155. „За прорачун простирања поплавног таласа низводно од бране коришћене су постојеће топографске подлоге, које се састоје од 69 рачунских профила, укључујући и 4 мостовска профила. Такође је преузет и податак о стогодишњој великој води реке Деспотовице (158 m³/s)...“ – да ли су сви подаци за прорачун ажурирани, а у складу стим за оба сценарија приказати прорачуне као и графичку симулацију поплавног таласа и пуцање бране.

Одговор: Погледати одговор на примедбу бр. 50.

79. Примедба: 5.9. Пејзаж - страна 123. „... не очекује се да ће се у будућности угрожавати нове површине“ – деградираће се нових 22 ха проширењем јаловишта. Поглавље 8.5. Мере обезбеђивања стабилности бране, осматрања бране; Дренажна вода - страна 165. „Пројектом техничког осматрања дефинише се осматрање нивоа процедних вода у телу бране бр.9 у четири профила...“. Приказати положај наведених профила на графичким прилозима (ситуациони план).

Одговор: Коригован је текст у поглављу 5.9. Поглавље 8 је детаљно измењено – измене погледати у одговору на примедбу бр. 53. Профили који су били наведени у поглављу 8.5 су приказани у поглављу 9.2.3. Мониторинг подземних вода као и на Графичком прилогу 9.

80. Примедба: 8.7.4. Рекултивација деградираних површина - од стране 175 до 177. – приказати на графичком прилогу рекултивацију деградираног простора – флотацијског јаловишта.

Одговор: Рекултивација деградираних површина је сада део посебног поглавља Студије, 3.3.3. Рекултивација деградираних површина. Уз Студији су приложени Графички прилози 7 и 8 које се односе на техничку и биолошку рекултивацију.

81. Примедба: Графички прилози: У графичким прилозима треба приказати: хидрографску карту; на ситуационом плану: експлоатационо поље, положај јаловишта, одлагалишта, платоа за претакање и отпад, таложника, као и пратеће легенде.

Одговор: Погледати одговор на примедбу 64.

82. Примедба: У Решењу о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину надвишења јаловишта и бране бр. 9 Рудника и флотације „Рудник“ д.о.о., наведено је да су приложени услови Завода за заштиту природе Србије, Решење 03-број 020-1486/2 од 25.06.2019.године приликом подношења Захтева за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину. У

самом тексту Студије у оквиру поглавља 2.9.2. Заштићена природна добра, обрађивач се позива на исте услове Завода. Саставни део документационих прилога предметне Студије, тачка 5. Решење –заштита природе, су услови из 2018.године који су издати за потребе израде планске документације. Замените их са условима који су издати за потребе израде техничке документације.

Одговор: Достављено је ново решење Завода за заштиту природе 03 бр. 021-3259/2, од 20.10.2022. год. (Документациони прилог 5). Поглавље 2.9.2. је измењено у складу са достављеним решењем – погледати одговор на примедбу бр. 71.

83. Примедба: У прилогу Студије додати копије катастарских планова, у складу са Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр.69/2005).

Одговор: Копија катастарског плана је дата у Графичком прилогу 3.

84. Примедба: У поглављу 2.7.2. Површинске воде, додати кратак коментар/осврт да ли и на који начин ће надвишење бране и проширење флотацијског јаловишта утицати на постојећу хидрографску мрежу.

Одговор: У оквиру поглавља 2, врши се опис локације на којој се планира извођење Пројекта (према Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину „Сл. гласник РС“, број 69 од 9. августа 2005), док се у поглављу 6, даје процена утицаја на животну средину. Али, и поред тога, у оквиру поглавља 2.7.2. дат је само кратак коментар на крају поглавља.

85. Примедба: У поглављу 2.9.2. Заштићена природна добра наводи се да је најближе природно добро Строги природни резерват „Велики Штурац“ који се налази североисточно на око 5 km од локације. Препорука је да се да посебан графички прилог са размером на којем ће се видети положај предметне локације у односу на заштићена природна и културна добра (извор података може бити www.geosrbija.rs).

Одговор: Поглавље 2.9.2. је измењено (убачена је Слика 18 на којој је приказана удаљеност најближег природног добра од локације Пројекта) - погледати одговор на примедбу бр. 71.

86. Примедба: У поглављу 2.13. Подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима и објектима инфраструктуре и супраструктуре, у више наврата се јавља констатација „у непосредној близини захвата плана, на подручју плана и сл...“. Претпостављам да је део текста преузет из Плана детаљне регулације „Флотација Рудник“ у Мајдану, само га преформулисати и прилагодити предметној Студији.

Одговор: Текст је прилагођен и преформулисан у целој Студији – погледати одговор на примедбу бр. 17.

87. Примедба: У поглављу 5.7. Климатски чиниоци, наведено је „... јасан је потенцијални утицај поплавног таласа на стабилност бране 9 и целог јаловишта.“ Ближе објаснити тај „јасан потенцијални утицај поплавног таласа на стабилност бране 9 и целог јаловишта“.

Одговор: Поглавље 5.7 је допуњено краћим појашњењем на крају поглавља. Текст наведен у примедби је измењен и допуњен.

88. Примедба: У поглављу 6.2.1. Нормиране вредности, наводи се „... не очекује се повећање ризика од загађења подземних вода осим услед потенцијалног изливања уља или горива ...“. Која је мера уколико дође до изливања уља или горива из грађевинских машина?

Одговор: У оквиру поглавља 8 се представљају све мере и због тога, у оквиру поглавља 6.2.2. где је написана ова констатација, није предложена мера заштите. Све мере које се односе на воде и земљиште су дате у табели у оквиру поглавља 8.1.

89. Примедба: У поглављу 6.3.1. Анализа квалитета земљишта, наведено је „Оператер је у септембру 2019.г. извршио испитивање ... измерене концентрације As, Cr, Cd, Cu, Pb, Ni, Sb, Zn на појединим мерним местима прекорачују граничне вредности, а на појединим прекорачују ремедијационе

вредности.“ Које је техничко решење или предложена мера да се смањи негативан утицај на квалитет земљишта у току експлоатације (у претходном периоду су се примењивале мере које се нису показале ефикасним)?

Одговор: Поглавље 6.3.1. је избрисано. Поглавље 6 Опис могућих значајних утицаја Пројекта на животну средину је у већој мери измењено, а наведени текст у оквиру поглавља 6 је обрисан.

Примедбе локалне самоуправе са јавне расправе

90. Примедба: У поглављу 3. — опис пројекта у тачки 3.6.4. - отпад, а на страни 53 предметне Студије у првом ставу стоји да је јаловина индустријски отпад што треба исправити већ је она рударски отпад. У истој тачки у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гл. РС", бр. 56/2010, 93/2019 и 39/2021) у Табели 8. Количине насталог опасног отпада - треба приказати индексне бројеве опасног отпада са звездицама. Обзиром да су на самој јавној расправи представници Носиоца пројекта рекли да је у изради План управљања рударским отпадом и да су већ извршили испитивање јаловине мислимо да тачку 3.6.4. треба додати и квантитативним и квалитативним саставом флотацијске јаловине.

Одговор: Назив „индустријски“ је измењен у „рударски“ (одговор на примедбу бр. 28). Индексни бројеви отпада у табели су исправљени. У току је израда Плана управљања рударским отпадом којим ће бити извршена карактеризација и испитивање свих токова рударског отпада. Хемијски састав јаловине је представљен у поглављу 3.6.1. Емисије у ваздух у склопу Табела 12 Хемијски састав јаловине.

91. Примедба: У поглављу 6. — Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину у тачки 6.5. Студије — Анализа утицаја на здравље становништва је набројано да тешки метали могу ући у организам преко коже, гастроинтестиналног тракта и преко респираторног тракта. У Студији су прецизно наведена мерења емисије у ваздух, површинских и подземних вода и земљишта, услед транспорта и лагровања јаловине на самој предметној локацији и околини, што указује на постојање истих у самој јаловини. С тога сматрамо да у допуни Студије треба прецизно навести хемијски састав јаловине, нарочито узимајући у обзир податке изнете у поглављу 8.5.7. важећег ЛЕАП-а општине Горњи Милановац. Наш предлог допуне Студије, који би био у складу са Законом јасно доступан целокупној јавности, је, понављамо, квалитативни и квантитативни састав саме јаловине, са прецизно назначеним врстама могућег зрачења. Сматрамо да наведено треба обрадити у новом — додатном поглављу предметне Студије, а у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 93/12) и Законом о заштити од нејонизујућег зрачења ("Сл. гласник РС", бр. 36/09).

Одговор: Хемијски састав јаловине – погледати одговор на примедбу бр. 90. Испитивање радиоактивности концентрата бакра, олова и цинка је обрађено у оквиру новог поглавља 3.6.6. Емисија топлоте, зрачења (јонизујућа и нејонизујућа) у измењеној Студији. Резултати су указали да узорци задовољавају критеријуме прописане Правилником о границама садржаја радионуклида у води за пиће, животним намирницама, сточној храни, лековима, предметима опште употребе, грађевинском материјалу и другој роби која се ставља у промет („Сл. гласник РС", бр. 36/2018). Извештај је дат у Документационом прилогу 9.6. Имајући у виду да производ задовољава прописане критеријуме, онда и јаловина која настаје као нус производ такође испуњава прописане критеријуме.

92. Примедба: Мишљења смо да у поглављу 9. - Програм праћења утицаја пројекта на животну средину (мониторинзи емисије у ваздух, површинских и подземних вода, земљишта, нивоа буке и отпада) треба допунити и емисијама јонизујућег и нејонизујућег зрачења због евентуалног постојања радиоактивности тешких метала у самој јаловини и евидентног постојања трафостанице „Јаловиште" 100 kVA, 10/0,4 kV недалеко од бране бр-9.

Одговор: Погледати одговор на примедбу бр. 91.

Предметна Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта, као и програм праћења утицаја на животну средину.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04).

На основу члана 33. Закона о процени утицаја на животну средину, донето је посебно Решење о трошковима поступка.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку. Против истог није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду Београд, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Носиоцу пројекта
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини
- Архиви